

LEIDO-Actief 16

6 M E I 2 0 1 4

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

DAG VAN DE BEROEPSKOLOM 2014

Vrijdag 10 oktober 2014

Gaan zorgen **om** zorgen **voor** een **beter** rendement mbo-hbo?

Inleiding

Het is duidelijk dat er iets moet worden gedaan om te zorgen voor het terugbrengen van het aantal studenten dat al snel na de start met een hbo-studie eieren voor zijn of haar geld kiest: toch maar een andere studie, misschien nog even aanzien en dan overstappen, na een tijdje stoppen en op zoek gaan naar een betere opleiding voor het volgende jaar of helemaal voor gezien houden. Daarbij draait het nu ook steeds meer op beleidsniveau om het streven naar 'rendement', een begrip om het nut van een studiekeuze door een individuele student tot uiting te brengen – in dit geval gemeten door de aanbieders en de partijen die het behalen van hogere rendementen toejuichen zoals de geldverstrekkers (aan instellingen en de studenten zelf).

Ook wordt steeds meer duidelijk dat onder druk van het kwaliteitszorg-denken en de vertaling daarvan naar het denken in presentatie-indicatoren in allerlei convenanten op landelijk en ook regionaal niveau, een bonte verzameling aan streefcijfers oplevert voor de propedeuse, de eerste fase na de P en het volledige programma voor de Bachelor. Overigens komen daar ook nog eens de rendementen bij voor de Associate degree en voor degenen die daarna doorgaan en streven naar een Bachelor. Het levert voldoende kengetallen op voor het management, om steeds weer en meer te gaan zoeken naar wegen om de eigen zorgen over de rendementen juist te gaan beleggen in trajecten die a.s. studenten volgen en daar te (kunnen) gaan zorgen voor investeringen die zich terugbetalen in stijgende aantallen studenten die als geslaagd kunnen worden ingeboekt.

Nu blijkt uit recente cijfers dat de rendementen in het voltijdse onderwijs steeds meer een fikse knauw krijgen – en dalende zijn. Uiteraard ligt het per sector en doelgroep genuanceerd, maar over het algemeen slagen er steeds minder studenten in om bijvoorbeeld in vijf of zes jaar de Bachelorgraad achter de naam geplaatst te krijgen. Dat wordt nog eens bevestigd in een dit studiejaar uitgevoerd onderzoek met bijpassende analyse van Roel van Asselt, voormalig lector Instroom- en Aansluitmanagement en oud-directeur Lica, waarin is geprobeerd te achterhalen welke ontwikkelingen binnen en buiten het hbo van invloed kunnen zijn geweest op de terugloop in geslaagden. Dit onderzoek levert in ieder geval zeer bruikbare input op voor deze Dag van de Beroepskolom, op 10 oktober (in de komende nieuwsbrieven nemen we alvast delen ervan op).

Maar er gebeurt meer, om straks onder de loep te nemen. Aanscherpen van de eisen voor de PABO, afsluiten van een aantal leerwegen mbo-hbo door een toelatingsonderzoek vereist te stellen, invoering van de studiecheck gekoppeld aan de inschrijving voor 1 mei, ontwikkelen van mbo-keuzedelen gericht op de doorstroom naar het hbo, wiskunde in elk vo-profiel, rekenen en taal op 3F-niveau in het mbo, fine-tunen van de indicatoren die straks bij de volgende generatie prestatie-afspraken worden gehanteerd, aandacht voor doorstroom mbo-hbo bij jongeren die geen werk na mbo-4 kunnen vinden, groei van de doorstroom naar de Ad bij instituten als de Rotterdam Academy... allemaal zaken die om gerichte en gemeente aandacht vragen. Maar krijgen

ze ook de juiste aandacht? Is bekend wat ze bijdragen aan het rendement? Hoe kijken de doelgroepen van alle ontwikkelingen die in gang zijn en worden gezet, daar tegenaan?

Een opmerkelijk aspect - even terzijde, zeg maar, maar wel hieraan gerelateerd, denkend aan de indirecte instroom van bijvoorbeeld werkenden op mbo-niveau - duikt ineens op in de discussie over flexibilisering van het deeltijdse onderwijs voor volwassenen. Het gaat om het verwijt van de bekostigde hbo-sector aan de private con-cullega's dat zij met hun (ook door de NVAO) geaccrediteerde opleidingen kennelijk een zeer laag rendement scoren maar daarop niet worden afgerekend (de student overigens wel). Het gaat daarbij om de gedachte dat bekostigde opleidingen ook best modulair willen gaan werken, bijvoorbeeld met 'losse' semesters met een eigen (civiel) effect – net als private instellingen die juist daarop heel goed scoren en studenten mogelijk ook. Vervolgens blijft de overheid er echter bij de bekostigde scholen op hameren dat het doel toch een volledig formeel diploma is, dus 'wat voor level playing field' is het dan?

Aanpak 10 oktober

De DdvB14 staat in het teken van de analyse van het teruglopen van rendementen, dus het lager worden van de percentages studenten vanuit het mbo die met een diploma het hbo verlaten, vooral aan de hand van het rapport van Roel van Asselt. De conclusies worden – waar mogelijk – afgezet tegen de maatregelen die nu zijn en worden genomen, om verder met elkaar onder de loep te nemen, Maar er zijn ook constatering te plegen die kennelijk nog aan het oog van de beleidsmakers zijn ontsnapt, vooral ook als het gaat om zaken die binnen het hbo zelf spelen, en derhalve ook scherp besproken moeten worden.

Dit alles gebeurt door op 10 oktober bij elk aandachtspunt, na een korte inleiding en een toelichting op de achterliggende analyse, een aantal van de doelgroepen hierop te laten te reageren en aan te laten geven wat wel of niet werkt, en waarom en wat desnoods beter kan. Vervolgens wordt in kleine groepen om de mening van de aanwezigen gevraagd, met het verzoek om met aanvullende aanbevelingen te komen. Daarbij kan ook onderscheid worden gemaakt naar hbo-sectoren en 'oplossingen' die daarbij specifiek kunnen worden ingezet.

Het wordt al met al dus een stevige werkdag, met het opmaken van de stand van zaken rond de doorstroom mbo-hbo, met het doel te bezien wat echt nodig is om de daling van de rendementen te stoppen – want daar wordt niemand gelukkig van... Uiteraard worden de uitkomsten van deze DvdB opgenomen in een rapport, als bijlage bij een update van het stuk van Roel van Asselt...

Programma

In de volgende nieuwsbrieven zullen we, zoals u gewend bent, meer informatie over het onderwerp krijgen, samen met een opzet van het programma. Daarbij zullen we ook steeds een aantal conclusies uit het RvA-rapport aan de orde stellen.

Aanmelding

U kunt zich nu al, zonder enige verplichting, aanmelden voor deze DvdB op 10 oktober. Dat is mogelijk door een e-mail te sturen naar info@leido.nl onder vermelding van:

- Naam
- Instelling / organisatie
- Functie.

Praktische zaken

- Vrijdag 10 oktober van 10.00 tot 15.45 uur.
- Amersfoort-Schothorst, Disketteweg 11, gebouw Stichting Praktijkleren.
- Kosten voor deelname, inclusief documenten, catering en lunch: 120 euro, excl. btw.